

Türkiye’de Spor Bilimleri Eğitimi Perspektifinden Arama Kurtarma Dersi

Fikret KAYHALAK¹, Mehmet GÜÇLÜ²

¹Yozgat Bozok Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi. <https://orcid.org/0000-0001-6330-1431>

²Yozgat Bozok Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi. <https://orcid.org/0000-0002-7507-5694>

To cite this article/ Atf için:

Kayhalak, F., ve Güçlü, M. (2023). Türkiye’de spor bilimleri eğitimi perspektifinden arama kurtarma dersi. *Uluslararası Bozok Spor Bilimleri Dergisi*, 4(2), 23-30.

Özet

Bu araştırmanın amacı Türkiye’deki mevcut üniversiteleri çeşitli değişkenler üzerinden analiz edip, müfredatında arama kurtarma dersi bulunan spor bilimleri bölümlerinin arama kurtarma derslerine ne sıklıkta yer verildiğini tespit etmek amaçlanmıştır. 2022 yılında, Yükseköğretim Bilgi Sistemi, YÖK Atlas ve üniversitelerin Bologna sürecine uygun ders müfredatları üzerinden elde edilen veriler, betimsel analiz yöntemiyle değerlendirilmiştir. Yapılan analiz neticesinde; ülkemiz sınırları içerisinde 121’i devlet 82’si vakıf olmak üzere toplam 203 adet üniversite bulunmaktadır. 203 üniversitenin 105’inde spor bilimine dair bölüm bulunur iken 98’inde herhangi bir lisans eğitimi veren spor bilimleri bölümüne rastlanamamıştır. 84 Devlet üniversitesi özel yetenek sınavı ile öğrenci alır iken 24 devlet üniversitesi merkezi yerleştirme ile öğrenci almaktadır. Hem özel yetenek sınavı hem de merkezi yerleştirme ile öğrenci alan üniversite sayısı 19’dur. Devlet üniversitelerinde özel yetenek sınavı ile öğrenci alan üniversitelerin kontenjanı 11881 iken merkezi yerleştirme kontenjanı 1959’dur. Vakıf üniversitelerinde merkezi yerleştirme ile öğrenci alınmaz iken özel yetenek sınavı ile aldıkları öğrenci sayısı 2483 olup; devlet ve özel üniversitelerin toplam kontenjanı 16323’tür. 105 üniversitenin Spor bilimine dair bölümlerinin müfredatı incelendiğinde sadece 8 üniversitede arama kurtarma dersinin seçmeli ders olarak okutulduğu görülmüştür. Deprem ülkesi olan Türkiye’de afet bilincinin artması, afete müdahale de hızlı koordineli ve bilinçli olunması için fiziksel eforla ilişkili olan arama kurtarma faaliyetlerin Spor bilimleri bünyesinde zorunlu hale getirilmesi gerekmekte olup; afet anında kamu ile koordineli bir şekilde çalışılmasının sağlanması gerekmektedir.

Anahtar kelimeler: Arama Kurtarma, Spor Bilimleri, Üniversite

Sports Science Education in Turkey from the Perspective of Search and Rescue

Abstract

The purpose of this research is to analyze the existing universities in Turkey through various variables and determine the frequency of inclusion of search and rescue courses in the curriculum of sports sciences departments. In the year 2022, data obtained from the Higher Education Information System, YÖK Atlas, and the curriculum of universities participating in the Bologna process were subjected to a descriptive analysis method. As a result of the analysis, it was found that there are a total of 203 universities in our country, including 121 public universities and 82 foundation universities. Out of these, 105 universities have departments related to sports sciences, while 98 universities do not offer any undergraduate education program in the field of sports sciences. Among the public universities, 84 admit students through special aptitude exams, while 24 public universities admit students through centralized placement. There are 19 universities that admit students through both special aptitude exams and centralized placement. The quota for public universities admitting students through special aptitude exams is 11,881, while the quota for centralized placement is 1,959. Foundation universities do not admit students through centralized placement; instead, they admit 2,483 students through special aptitude exams. The total quota for both public and private universities is 16,323. Upon examining the curricula of the sports sciences departments of the 105 universities, it was observed that only 8 universities offer search and rescue courses as elective courses. Given Turkey’s susceptibility to earthquakes, there is a need to make search and rescue activities, which are associated with physical effort and vital for coordinated and conscious response to disasters, mandatory within the framework of sports sciences. It is crucial to ensure coordinated collaboration with the public sector during disasters.

Keywords: Search and Rescue, Sports Science, University

GİRİŞ

Türkiye’de doğal afetler zaman zaman meydana gelmekte olup can ve mal kayıplarına neden olmaktadır. Doğal afet, toplumun başa çıkamayacağı her şey, insanlar için fiziksel, ekonomik ve sosyal kayıplar meydana getiren, normal yaşamı ve insan faaliyetlerini durdurarak veya kesintiye uğratarak toplumu etkileyen doğal olaylardır (Ergünay, 1996). Bir başka tanımda ise bir olayın afet olarak nitelendirilebilmesi için insanın bulunduğu alanda ve yerleşim yerlerinde kayıplar meydana getirmesi sonucu insan faaliyetlerini durdurmak veya kesintiye uğratmak ve bir ya da birden fazla yeri etkilemesi gerekmektedir. Doğal afet; olayın kendisinden çok ortaya çıkarmış olduğu sonuçlarla ilgilidir (Kadioğlu, 2008).

Doğal afetler, oluşum hızı perspektifinden ele alındığında, yavaş ilerleyen doğal afetler ve hızlı gelişen doğal afetler olmak üzere iki ana kategoriye ayrılmaktadır. Yavaş ilerleyen doğal afet örnekleri arasında kıtlık, kuraklık ve soğuk hava koşulları yer almaktadır. Hızlı gelişen doğal afetler ise deprem, sel, yangın, toprak kayması, su taşkını, çığ, kaya düşmesi, volkanik patlama, fırtına, hortum ve yangın gibi olayları içermektedir. Ülkemiz Alp Himalaya deprem kuşağında bulunan Anadolu Plakası, doğuda Doğu Anadolu Bloğu, batıda Ege Bloğu kuzeyde Avrasya Plakası güneyde ise Afrika ve Arap plakası ile çevrilidir. Türkiye’nin bu tektonik konumu sebebiyle topraklarının büyük bir kısmı deprem riski altındadır. Türkiye’de ortalama olarak beş yılda bir, geniş çapta can ve mal kaybına neden olan büyük bir deprem meydana gelmektedir (Benli ve Balcanlı, 2018)

Ülkemizde “yüzyılın afeti” olarak nitelendirilen 6 Şubat 2023 Kahramanmaraş depremi Kahramanmaraş, Gaziantep, Şanlıurfa, Diyarbakır, Adana, Adıyaman, Osmaniye, Hatay, Kilis, Malatya ve Elazığ illerini etkilemiş, toplamda 13,5 milyon insan etkilenmiştir. Kamusal çabalarla üstesinden gelinemeyecek derecede büyük bir afet olduğu görülmüştür. Bu gibi durumlarda meydana gelebilecek zararların azaltılabilmesi için en tepedeki kurumdan toplumda yaşayan herkese görev ve sorumluluklar düşmektedir (Koçak, Demirezen, ve Keskin, 2016). Arama Kurtarma faaliyetlerinin en önemli basamağı insan hayatının kurtarılmasıdır. Can kayıplarının yaşandığı toplumu derinden etkileyecek bu durumlarda insani yardımlar yetersiz kalacak, bilinçsizce yapılan müdahaleler can kaybına veya sakatlanmalara yol açabilecektir. (Kadioğlu ve Özdamar 2008). Bu sebeple arama kurtarma faaliyetlerinin örgütlü, bilinçli ve eğitilmiş olarak yapılması gerekmektedir. Arama kurtarma faaliyetleri fiziksel eforla ilişkilidir. Uzun çalışma süreleri; bazen düşük, yüksek ve orta şiddette harcanan eforla karakterize bir iş yüküdür (Dut, 2019). Ağır aletlerin kullanılması ve merdiven taşınmasında yüksek seviyede kas kuvveti ve dayanıklılığı, güç, çeviklik, el becerisi, denge ve esneklik gibi motor beceriler ile birlikte kardiyovasküler uygunluğa ve uygun vücut kompozisyonuna ihtiyaç duyulmaktadır (Arslanoğlu, 2010). Bu durumda ülkemizde Spor Bilimleri Fakültesi ve Beden Eğitimi ve Spor Yüksek okulları öğrencilerine büyük ve gönüllü bir iş düşmektedir. Afet sonrasında ilk 72 saat afetzedelerin kurtarılması ve stabilizasyonu için kritiktir (Özel ve Sezen, 2018). Ciddi bir potansiyeli oluşturan bu grubun doğal afet durumlarında hızlı bir şekilde örgütlenip arama kurtarma ekiplerine gönüllü olarak katılması, arama kurtarma faaliyetlerine olumlu bir şekilde katkı sağlayacağı ve maddi ve manevi kayıpları azaltılacağı düşünülmektedir. Bu noktadan hareketle çalışmamızın amacı Türkiye’deki üniversitelerin türlerine göre dağılımı, spor bilimleri bölümlerinin fakülte ve yüksekokul dağılımı, spor bilimleri fakülteleri ve yüksekokulların öğrenci alım yöntemi ve

kontenjanları, müfredatında arama kurtarma dersi bulunan bölümlerin dağılımı ders müfredatlarında arama kurtarma derslerine ne sıklıkta yer verildiğinin incelenmesi amaçlanmıştır.

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Bu araştırma, Türkiye'deki mevcut Spor Bilimleri Fakülteleri ve Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulları bölümlerinin ders müfredatlarını analiz etmeyi amaçlayan bir çalışmadır ve bu amaç doğrultusunda nitel araştırma yaklaşımı benimsenerek doküman analizi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Doküman analizi yöntemi çalışmanın amacına yönelik verilere ulaşmada ve bu elde edilen verilerden bulguların tespit edilmesinde kullanılır (Çepni, 2010). Araştırma kapsamında edilinen bulgulara üniversitelerin Bologna sürecine kayıtlı ders müfredatları Yükseköğretim Öğrenci Bilgi Sistemi, YÖK Atlas'ta bulunan Türkiye'deki üniversitelerin Spor Bilimleri Fakülteleri ve BESYO'larında bulunan bölümlerin ders müfredatları incelenerek ulaşılmış olup elde edilen verilere betimsel analiz yöntemi uygulanmıştır.

Verilerin Analizi

Verilerin yüzde – frekans analizi için MS Excel ve SPSS 23 paket programı kullanılmıştır.

BULGULAR

Bu bölümde Türkiye'deki üniversitelerin türlerine göre dağılımı, spor bilimleri bölümlerinin fakülte ve yüksekokul dağılımı, spor bilimleri fakülteleri ve yüksekokulların öğrenci alım yöntemi ve kontenjanları, müfredatında arama kurtarma dersi bulunan bölümlerin dağılımı gibi veriler tablo üzerinde gösterilmiş ve bulgu açıklamaları verilmiştir.

Tablo 1. Türkiye'deki üniversitelerin türlerine göre dağılımı

	Frekans	%	Geçerli yüzde	Toplam yüzde
Devlet	121	59,6	59,6	59,6
Vakıf	82	40,4	40,4	100,0
Toplam	203	100,0	100,0	

*Yök Atlas'tan çekilmiştir.

Tablo 1'e göre 2022 – 2023 eğitim ve öğretim yılı itibari ile ülkemizde 121'i Devlet (%59.6), 82'si Vakıf (%40,4) olmak üzere toplamda 203 adet üniversite bulunmaktadır.

Tablo 2. Türkiye'deki üniversitelerin spor bilimleri bölümlerinin fakülte - yüksekokul dağılımları

	Frekans	%	Geçerli yüzde	Toplam yüzde
Spor Bilimleri Fakültesi	72	35,5	35,5	51,2
BESYO	25	12,3	12,3	12,3
Eğitim Fakültesi	3	1,5	1,5	13,8
Yaşam Bilimleri Fakültesi	1	,5	,5	14,3
Rektörlüğe Bağlı	1	,5	,5	14,8
Sağlık Bilimleri Fakültesi	1	,5	,5	15,3
Spor Bilimleri ve Teknolojileri Yüksekokulu	1	,5	,5	15,8
Uygulamalı Bilimler Fakültesi	1	,5	,5	51,7
Yok	98	48,3	48,3	100,0
Toplam	203	100,0	100,0	

*Çalışmaya KKTC ve Kırgızistan'da bulunan üniversiteler ile Türkiye'de bulunan Açık Öğretim Fakülteleri dahil edilmemiştir.

Tablo 2'ye göre 2022 – 2023 eğitim ve öğretim yılı itibari ile ülkemizde bulunan 203 adet üniversite bünyesinde spor bilimlerine dair bölüm bulunan fakülte ve yüksekokullar incelendiğinde Spor Bilimleri Fakültesi 72 adet (%35,5), BESYO 25 adet (%12,3), Eğitim Fakültesi 3 adet (%1,5) Yaşam Bilimleri Fakültesi 1 adet (%0,5), Rektörlüğe bağlı bölümler 1 adet (%0,5), Sağlık Bilimleri Fakültesi 1 adet (%0,5), Spor Bilimleri ve Teknolojileri Yüksekokulu 1 adet (%0,5), Uygulamalı Bilimler Fakültesi 1 adet (%0,5), Spor Bilimlerine dair herhangi bir bölüm bulundurmayan üniversite sayısı ise 98 (%48,3)'dir.

Tablo 3. Türkiye'deki üniversitelerin türlerine göre dağılımı

		Üniversite Sayısı	Yüzde %	Kontenjan	Yüzde %
Devlet Üniversitesi	<i>Özel Yetenek</i>	84	77,8	11881	85,88
Toplam Kontenjan: 13840	<i>Merkezi Yerleştirme</i>	24	22,2	1959	14,2
Vakıf Üniversitesi	<i>Özel Yetenek</i>	23	100	2483	100
Toplam Kontenjan: 2483	<i>Merkezi Yerleştirme</i>	0			
Toplam				16323	

*2022 - 2023 eğitim ve öğretim yılını kapsamaktadır.

Tablo 3'e göre Devlet üniversitelerinden Özel Yetenek ile öğrenci alan 84 üniversite Merkezi Yerleştirme ile öğrenci alan 24 Üniversite bulunmaktadır. 19 üniversite hem özel yetenek sınavı ile hem de Merkezi Yerleştirme ile öğrenci almaktadır. Vakıf üniversitelerinden 23 adeti Özel yetenek sınavı ile öğrenci alırken merkezi yerleştirme ile öğrenci alan vakıf üniversitesi bulunmamaktadır. Devlet üniversitelerinden 11881 (%85,88 adeti özel yetenek ile öğrenci alan üniversitelerde bulunur iken 1959 (%14,2) adeti merkezi yerleştirme ile öğrenci alan üniversitelerde bulunmaktadır. Vakıf üniversitelerininin 2483 (%100) adeti özel yetenek sınavı ile öğrenci almaktadır.

Tablo 4. Arama kurtarma dersi bulunan üniversite ve bölümler

Üniversite Adı ve Bölümü	Arama Kurtarma Dersi Olan Üniversiteler	Dersin Türü (Seçmeli – Zorunlu)
Afyon Kocatepe Spor Bilimleri Fakültesi Üniversitesi Rekreasyon Bölümü	1	Seçmeli
Akdeniz Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Antrenörlük Bölümü	1	Seçmeli
Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Rekreasyon Bölümü	1	Seçmeli
Celal Bayar Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Rekreasyon Bölümü	1	Seçmeli
Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Öğretmenlik ve Antrenörlük Bölümü	1	Seçmeli
Gazi Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Rekreasyon Bölümü	1	Seçmeli
İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Spor Bilimleri Fakültesi Antrenörlük Bölümü	1	Seçmeli

Tunceli Munzur Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Rekreasyon Bölümü	1	Seçmeli
Yok	97	
Toplam	105	

Tablo 4'e göre Arama Kurtarma dersi olan üniversiteler incelendiğinde Afyon Kocatepe Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Rekreasyon Bölümü'nde 1 adet (%0,9), Akdeniz Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Antrenörlük Bölümü'nde 1 adet (%0,9), Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Rekreasyon Bölümü'nde 1 adet (%0,9), Celal Bayar Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Rekreasyon Bölümü'nde 1 adet (%0,9), Gazi Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Rekreasyon Bölümü'nde 1 adet (%0,9), İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Spor Bilimleri Fakültesi Antrenörlük Bölümü'nde 1 adet (%0,9), Tunceli Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Rekreasyon Bölümü'nde 1 adet (%0,9) Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Öğretmenlik ve Antrenörlük ders müfredatlarında 1 adet (%0,9) arama kurtarma dersleri mevcut iken 97 üniversitenin spor bilimleri derslerinin olduğu fakülte ve yüksekokulların ders müfredatlarında arama kurtarma dersleri bulunmamaktadır.

Tablo 5. Arama kurtarma dersi bulunan bölümlerin dağılımı

	Frekans	%	Geçerli yüzde	Toplam yüzde
Antrenörlük Bölümü	3	33,3	33,3	33,3
Öğretmenlik Bölümü	1	11,1	11,1	44,4
Rekreasyon Bölümü	5	55,6	55,6	100,0
Toplam	9	100,0	100,0	

Tablo 5'e göre Arama Kurtarma dersi bulunan bölümlerin dağılımını incelediğimizde 3 (%33,3), Antrenörlük Bölümü, 1 (%11,1), Öğretmenlik Bölümü, 5 (%55,6) Rekreasyon Bölümünde arama kurtarma derslerinin olduğu görülmektedir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Türkiye'deki spor bilimi üzerine olan lisans bölümlerinin arama kurtarma müfredatı açısından incelemek ve spor bilimlerinin mevcut durumu sayısal verilerle ortaya koymak amacıyla yapılan bu çalışmamızda elde edilen bulgular bu kısımda tartışılmıştır.

Yök Atlas'ın (yokatlas.yok.gov.tr) verilerine göre Türkiye'de 121'i devlet 82'si vakıf olmak üzere toplamda 203 tane üniversite bulunmaktadır. Ülkemizde 81 vilayetin 81'inde de 2008 yılı itibari üniversite mevcuttur (Arap, 2010). Her şehirde en az 1 adet üniversite olması eğitime erişimin ülkemizde kolay olduğunu göstermektedir.

Türkiye'deki devlet ve vakıf üniversiteleri incelendiğinde bünyesinde spor bilimine dair bölüm bulunan fakülte ve yüksekokulların çoğunluğu Spor Bilimleri Fakültesi (72) olmakla birlikte BESYO (25), Sağlık Bilimleri Fakültesi (1), Yaşam Bilimleri Fakültesi (1), Eğitim Fakültesi (3), Uygulamalı Bilimleri Fakültesi (1), Spor Bilimleri ve Teknolojileri Yüksekokulu (1), Rektörlüğe Bağlı (1) olmak üzere 105 farklı üniversitede mevcut olup 203 adet üniversitenin 98'inde herhangi bir spor bilimleri bölümüne rastlanmadığı görülmüştür. 81

vilayetin Çankırı ve Kırklareli hariç olmak üzere 79'unda spor bilimine dair bölüm mevcuttur. Bu da Türkiye'de spor bilimleri eğitiminin oldukça yaygın olduğunu göstermektedir.

Ülkemizde devlet üniversitelerinden özel yetenek sınavı ile öğrenci alan 84 üniversite, Merkezi Yerleştirme ile öğrenci alan 24 Üniversite bulunmaktadır. 19 üniversite ise hem özel yetenek sınavı ile hem de Merkezi Yerleştirme ile öğrenci almaktadır. Vakıf üniversitelerinden 23 adeti Özel yetenek sınavı ile öğrenci alırken merkezi yerleştirme ile öğrenci alan vakıf üniversitesi bulunmamaktadır.

Devlet üniversitelerinde bulunan 11881 (%85,88) adet kontenjan özel yetenek ile öğrenci alan üniversitelerde bulunur iken 1959 (%14,2) adet kontenjan merkezi yerleştirme ile öğrenci alan üniversitelerde bulunmaktadır. Vakıf üniversitelerinin 2483 (%100) adet kontenjanı özel yetenek sınavı ile öğrenci almaktadır. Devlet ve vakıf üniversitelerinin toplam öğrenci alım kontenjanı 16323 olduğu görülmektedir. Devlet üniversitelerinin 79'unda spor bilimine dair bir bölüm bulunmaktadır. Vakıf üniversitelerinin tümünde spor eğitimi veren yükseköğretim ve fakülteler mevcut olmasa da sayıları giderek artmaktadır (Ataçoğlu ve Zelyurt, 2017).

Araştırmamızın çıkış noktası olan ülkemizde spor bilimleri üzerine eğitim veren fakülte ve yükseköğretimlerin ders müfredatında arama kurtarma dersi Afyon Kocatepe, Akdeniz, Alanya, Celal Bayar, Gaziantep, Gazi, İstanbul Cerrahpaşa ve Tunceli Munzur üniversiteleri olmak üzere 8 farklı üniversitede olduğu görülmektedir. Ülkemizdeki spor bilimleri bir yana dursun Kozyel, Çalışkan, Koçak ve Bektaş (2018)'in yaptığı bir çalışmada Afet Yönetimi ile ilgili üniversite düzeyinde afet eğitimi ve öğretimi yapan sadece 33 adet program olduğu belirlenmiştir. Spor bilimine benzer bir şekilde yüksek öğretimin diğer programlarında da afetlerle ilgili konulara ve derslere yeterince yer verilmemektedir. Deprem ülkesi olan Türkiye'de üstelik Spor Bilimleri üzerine ders veren 8 üniversitenin fakülte – yükseköğretim bölüm derslerinin hepsi seçmeli ders olarak okutulmaktadır. Tunceli, Manisa ve İstanbul 1 ve 2. Bölge birinci derece, Afyonkarahisar, Antalya ikinci derece, Antalya, Ankara ve İstanbul ise üçüncü derece deprem bölgesinde yer almaktadır (AFAD, 2019). Deprem riski taşıyan bölgelerde faaliyet gösteren üniversitelerin, en azından bu alana ilişkin dersleri öğrencilere seçmeli olarak sunmaları, diğer üniversitelere kıyasla önemli bir adım olarak değerlendirilebilir.

Ülkemiz açısından bakıldığında 6 Şubat 2023 Kahramanmaraş merkezli depremde ülkemizde 3. Seviye Acil Durum ilan edilmiş olup ülkedeki tüm arama kurtarma personelleri bölgeye sevk edilmiş olsa da kamunun tek başına bu işin altından kalkamayacağı görülmüştür. Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun deprem felaketinin 10. gününde yaptığı bir açıklamada "Şu anda sahada arama kurtarma çalışması yapan ülke sayısı 74, personel 7 bin 98, görevini tamamlayıp ayrılan ülke sayısı 15 ve görevini tamamlayıp ayrılan personel sayısı da 4 bin 236." olduğunu açıklamıştır (Tarhan, Baykan Atalay ve Altun, 2023). Spor Bilimleri açısından baktığımızda ülkemizde 1 senede üniversitelere alınacak olan öğrenci sayısı 16323'tür. Her sene giderek artan bu kontenjan Arama kurtarma faaliyetleri açısından ülkemiz adına büyük bir insan gücüdür. "Bugün Türkiye'de ilk ve orta öğretim ders ve kitaplarında afetlere verilen önem/yer de, toplumu oluşturan tüm bireylerde güçlü bir afet bilinci oluşturmak için yeterli değildir" (Kadıoğlu ve Özdamar 2008).

1999 Gölcük depremi deneyiminden sonra 6 Şubat 2023 tarihli Kahramanmaraş depremi ile birlikte, bu yüzyılı "Afet Eğitim Yüzyılı" olarak kabul etmenin ve buna paralel olarak ilkokul ve ortaokul düzeyinde afet bilincini, uygun davranış modellerini, afetlerin olası etkilerini nasıl azaltabileceğini, gönüllü arama kurtarma faaliyetlerine nasıl katılabileceğini içeren yaşamsal becerileri ders müfredatlarına entegre etmenin gerekliliği konusunda bilinçlenmemiz gerekmektedir. Zaten spor bilimlerinin özünde yer alan ve disiplinleriyle uyumlu olan arama kurtarma faaliyetlerinin, yüksekokul ve fakültelerde zorunlu bir ders olarak düzenlenmesi ve Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı ile işbirliği içerisinde, daha kapsamlı bir eğitim programı şeklinde entegre edilmesi gerekmektedir.

Sonuç olarak spor bilimlerine dair bölümlerinin müfredatı incelendiğinde sadece 8 üniversitede arama kurtarma dersinin seçmeli ders olarak okutulduğu görülmüştür. Deprem ülkesi olan Türkiye’de afet bilincinin artması, afete müdahalede hızlı koordineli ve bilinçli olunması için fiziksel eforla ilişkili olan arama kurtarma faaliyetlerin Spor bilimleri bünyesinde zorunlu hale getirilmesi gerekmekte olup; afet anında kamu ile koordineli bir şekilde çalışılmasının sağlanması gerekmektedir.

KAYNAKLAR

- Arap, K. S. (2010). Türkiye yeni üniversitelerine kavuşurken: Türkiye’de yeni üniversiteler ve kuruluş gerekçeleri. *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 65(01), 1-29.
- Ataçocuğu, M. Ş., ve Zelyurt, M. K. (2017). Spor bilimleri fakülteleri mezunlarının işsizlik deneyimleri üzerine nitel bir araştırma. *Sportif Bakış: Spor ve Eğitim Bilimleri Dergisi*, 70-97.
- Arslanoğlu, B. (2010). *İtfaiyecilerin fiziksel uygunluk parametrelerinin belirlenmesi*. (Doktora Tezi), Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Benli, H., ve Balcanlı, M. (2018). Türkiye’de afet yönetimi ve doğa kaynaklı afet istatistikleri. Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı, Ankara.
- Çepni, S. (2010). *Araştırma ve proje çalışmalarına giriş*. Trabzon: Celepler Matbaacılık.
- Dut, İ. (2019). *Ekstra ağırlık ile yapılan orta mesafe koşullarda sodyum bikarbonat alımının performans üzerine etkisi*. (Doktora Tezi), Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Ergünay, O. (1996). *Afet yönetimi nedir? Nasıl olmalıdır? Erzincan ve Dinar depremleri ışığında Türkiye’nin deprem sorunlarına çözüm yolları arayışları*. TÜBİTAK Deprem Sempozyumu Bildiriler Kitabı. (Der. Tuğrul TANKUT), 263-272, Ankara.
- Kadıoğlu M., (2008), Modern, bütünleşik afet yönetiminin temel ilkeleri, afet zararlarını azaltmanın temel ilkeleri’nin İçinde, (Kadıoğlu M., Özdamar E., Ed.), JİKA Türkiye Ofisi Yayınları, Ankara:İSMAT Matbaacılık.
- Kozyel, M., Çalışkan, C., Koçak, H., ve Bektaş, S. A. R. I. (2018). Türkiye’de afet yönetimiyle ilgili üniversite düzeyinde eğitim ve öğretim girişimleri. *Hastane Öncesi Dergisi*, 3(2), 131-139.
- Koçak, H., Demirezen, İ., ve Keskin, T. (2016). Arama kurtarma ve acil yardım alanındaki gönüllü katılımcı sisteminin Almanya’daki uygulamaları ve Türkiye karşılaştırması. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 5(3), 97-104.

- Özel, B., ve Sezen, B. (2018). Spontane gönüllüler için tasarlanmış afet yardım sistemi. İçinde 2ND International Symposium On Natural Hazards And Disaster Management, Sakarya University Culture And Congress Center, Sakarya-Turkey 04-06 May 2018.
- Tarhan, M., Baykan Atalay, D., ve Altun, T. (2023). Bakan Çavuşoğlu: Şu anda sahada arama kurtarma çalışması yapan ülke sayısı 74 Anadolu Ajansı. Website: <https://www.aa.com.tr/tr/asrin-felaketi/bakan-cavusoglu-su-anda-sahada-arama-kurtarma-calismasi-yapan-ulke-sayisi-74/2821625> (Erişim: Şubat 19, 2023).
- Türkiye Deprem Tehlikesi Haritası (2018). AFAD <https://www.afad.gov.tr/turkiye-deprem-tehlike-haritasi> (Erişim: Şubat 19, 2023).
- Yükseköğretim Program Atlası (2022). Yükseköğretim Program Atlası <https://yokatlas.yok.gov.tr/> (Erişim: Şubat 18, 2023).